ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти

Кафедра української, іноземних мов та перекладу

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Стилістично-прагматичні особливості перекладу»

на 2026-2027 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	В11.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»
Спеціальність	В11 Філологія
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти	магістр

ПІБ НПП, який викладає навчальну дисципліну, науковий ступінь і вчене звання, посада — **Сухачова Наталія Сергіївна**, к.філол. н., доцент кафедри української, іноземних мов та перекладу

Контактний телефон	+38-095-63-33-897
Електронна адреса	sukhachova2014@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	онлайн: електронною поштою за розкладом http://www.im.puet.edu.ua/ вкладка «Студентові»
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Поглиблення мовленнєвої компетенції майбутніх фахівців, шляхом врахування стилістичних та прагматичних особливостей мовних одиниць при перекладі з англійської мови на рідну й навпаки, що сприяє вдосконаленню навичок та вмінь усного й письмового перекладу.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції – 12 год., практичні заняття – 28 год., самостійна робота – 90 год.).
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: 1 – залік (ПМК).
Пререквізити	ОК «Лінгвопрагматичні аспекти перекладу».
Постреквізити	ОК «Філологічний аналіз художнього тексту».
Мова викладання	Англійська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	*Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач*
• упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами (ПРН-2); • застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження в конкретній філологічній галузі (ПРН-3);	• здатність вирішувати складні завдання й проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог (ІК). • здатність бути критичним і самокритичним (ЗК-2); • здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК-03); • здатність спілкуватися іноземною мовою (ЗК-06); • здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК-7); • здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК-12);

• застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації (ПРН-6); • характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації (ПРН-9); • збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації) (ПРН-10); • здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних (ПРН-11); • створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів (ПРН-14); • обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу (ПРН-15).	• здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямах і школах (СК-1); • здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки (СК-3); • здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів (СК-4); • здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань (СК-6); • здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень (СК-7); • усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату (СК-8).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	***Види робіт***	***Завдання самостійної роботи у розрізі тем***
Модуль 1. Стилістичні проблеми перекладу		
Тема 1.1. Предмет і завдання стилістики. Стилістична диференціація мови, характеристика її функціональних стилів	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати доповідь на тему: «Поняття жанру в сучасній лінгвістиці та перекладознавстві».
Тема 1.2. Стилістична нейтральність та стилістичне забарвлення. Денотація та конотація	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати доповіді на теми: «Денотативне та конотативне значення»; «Проблема первинної і вторинної номінації».
Тема 1.3. Використання стилістичних засобів при перекладі. Передача метафори, порівняння та епітетів при перекладі з української мови на англійську	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати доповіді на теми: «Метафора в сучасній лінгвістиці»; «Прийоми метафоризації»; «Проблема первинної і вторинної номінації. Номінативні метафори». Підготувати доповіді на теми: «Порівняння в сучасній лінгвістиці»; «Переклад епітетів».
Тема 1.4. Використання стилістичних засобів при перекладі. Передача метонімії	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати доповіді на теми: «Основні способи перекладу метонімії».
Тема 1.5. Переклад фразеологічних одиниць	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи; поточна модульна робота.	Підготувати доповіді на теми: «Фразеологічні одиниці»; «Труднощі перекладу фразеологічних одиниць».
Модуль 2. Прагматичні проблеми перекладу		

Тема 2.1. Прагматичні проблеми перекладу. Прагматика в перекладі	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати доповіді на теми: «Прагматичні аспекти перекладу»; «Прагматична та соціокультурна адаптація в перекладі».
Тема 2.2. Функціональні підходи до перекладознавства	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати доповіді на теми: «Функціональні теорії перекладу»; «Лінгвістична і екстралінгвістична локалізація».
Тема 2.3. Прагматичні стратегії перекладу	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати доповідь на тему: «Стратегії та методи перекладу».
Тема 2.4. Прагматична адаптація тексту перекладу: ввічливість та переклад	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати доповідь на тему: «Адаптація речень при перекладі з огляду норми ввічливості».
Тема 2.5. Прагматична адаптація перекладу через політкоректність	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати доповіді на теми: «Методи прагматичної адаптації через політкоректність»; «Адаптація речень при перекладі з огляду норми політкоректності».
Тема 2.6. Прагматична адаптація тексту перекладу: несексистська мова	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи; поточна модульна робота.	Підготувати доповідь на тему: «Гендерна нейтральність у мовах із граматичним родом».

Інформаційні джерела

Основні

1. Безугла Л. Р. Безугла Т. А. Функції мови у лінгвопрагматичній моделі рекламного дискурсу. Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія «Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов». 2021 Вип. 92. С. 7 – 15.
2. Дубенко О. Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. Вінниця : НОВА КНИГА, 2005. 224 с.
3. Єщенко Т. А. Феномен художнього тексту: комунікативний, семантичний і прагматичний аспекти: монографія / науковий редактор проф. Степаненко М. І. Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2021. 470 с.
4. Караневич М. І. Прагматика перекладу художньої літератури: навчальний посібник для студентів спеціальності «Переклад». Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2019. 161 с.
5. Сухачова Н. С. Неологізми англомовної економічної терміносистеми: лінгвопрагматичний аспект. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2021. № 7 (345). С. 154–160.

Додаткові

6. Гладуш Н.Ф. Прагматика перекладу. Навч.посібник. К.:Вид.центр КНЛУ, 2007. 104 с.
7. Карабан В. І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову : навч. посіб. Вінниця : Нова книга, 2003. 608 с.
8. Караневич М. І., Куца О. І. Застосування лексичних трансформацій з метою прагматичної адаптації художнього перекладу. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія». 2018. Вип. 3(71). С. 5 – URL : file:///C:/Users/Natalia/Downloads/nataliiakrushynska,+02_Karanevych_Kutsa.pdf
9. Хабарова Н. А. Переклад та його прагмалінгвістичні особливості. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія». 2021. Том 3. № 47. С. 174 – 177.
URL :http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v47/part_3/42.pdf
10. Miram G. Basic translation. Studies in the Pragmatics of Discourse. Mouton, 2001. 54 p.
11. Teaching Pragmatic Competence: A Journey from Teaching Cultural Facts to Teaching Cultural Awareness TESL. Canada Journal, 2013. Vol. 30, Special Issue 7. P. 82–97.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.
- Мультимедійні презентації лекцій у програмі Power Point.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Роботи, здані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається з дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh-orgu-osv-proc.pdf

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості
https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватися в режимі онлайн.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного та підсумкового контролю. Списування під час контрольних робіт і поточних тестів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань у процесі заняття. У ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента
https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf

Положення про академічну доброчесність
https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагіату
https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh-zapob-akad-plagiat.pdf

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти
https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти
https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/11/polozh_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти
http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/10/polozh-vyznan-rezv-informal-neformal.pdf

інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/

Можливість перезарахування окремих тем/модулів навчальної дисципліни за результатами навчання здобутих шляхом неформальної/інформальної освіти відповідно до тематики навчальної дисципліни: платформа Prometheus https://prometheus.org.ua/ , платформа EdEra https://ed-era.com/ , платформа Coursera https://www.coursera.org/ , платформаRWS https://www.rws.com/та ін.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій
https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuaczij-u-puet.pdf

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену
https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/poloz_pro-apel_pidscontr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції
https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба https://puet.edu.ua/psyhologichna-pidtrymka-v-puet/

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ
https://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» https://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	***Максимальна кількість балів***
Модуль 1 (теми 1.1-1.5): виконання навчальних завдань (2x5=10); обговорення матеріалу занять (2x5=10); виконання завдань самостійної роботи (2x5=10); поточна модульна робота (5 балів).	35
Модуль 2 (теми 2.1.-2.6.): виконання навчальних завдань (4x6=24); обговорення матеріалу занять (2x6=12); виконання завдань самостійної роботи (4x6=24); поточна модульна робота (5 балів).	65
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	**Вид роботи**	**Бали**
Науково-дослідна	Участь у студентський олімпіаді, гуртку тощо	10

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 10 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	***Оцінка за шкалою ЄКТС***	***Оцінка за національною шкалою***
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни